

Heerlen

Raadsinformatiebrief

Heerlen,
4 november 2025

Documentnummer
561152

Onderwerp
Toekomst Maankwartier (toezegging 3729)

Inleiding/ aanleiding

Het Maankwartier is hét symbool van Heerlens wederopbouw en trots. Een teken dat onze stad durft te investeren in de toekomst. Het is een plek waar kunst, architectuur en dagelijks leven samenkomen: een unieke combinatie van wonen, werken, reizen en beleven. Daarmee is het Maankwartier een cultureel visitekaartje dat Heerlen onderscheidt van andere steden, en onze identiteit als eigenzinnige en creatieve stad zichtbaar maakt. Met het Maankwartier laat Heerlen zien dat we blijven vernieuwen in stedelijke ontwikkeling, en dat we durven te experimenteren om kwaliteit en verbeelding te verbinden.

Dagelijks maken duizenden reizigers, bezoekers en bewoners gebruik van de stationsomgeving. Alleen al de liften laten zien hoe intensief het gebied wordt gebruikt: aan de zijde van de Spoorsingel gemiddeld circa 700 ritten per dag per lift, en aan het Stationsplein circa 400 à 500. Volgens de NS reisden in 2024 gemiddeld 3.819 mensen per dag via station Heerlen: dat zijn meer dan 1,3 miljoen reizigers per jaar.

Een centrale plek als het Maankwartier verdient continu de beste aandacht en de hoogste kwaliteit. De afgelopen jaren laten zien dat dat niet altijd vanzelf gaat. Tegelijkertijd zien we allerlei kansen om zowel onzichtbare als zichtbare verbeteringen aan te brengen. Onze ambitie is helder: een Maankwartier dat levendig en uitnodigend is. Een plek waar mensen zich thuis voelen en waar activiteiten en ontmoeting het hele jaar door een positieve energie uitstralen. Waar de openbare ruimte uitnodigt tot ontmoeting, beweging en culturele beleving.

We lichten graag toe welke concrete verbeteringen we recentelijk namen én hoe we samen met partners verder bouwen aan een levendig, schoon en veilig Maankwartier dat recht doet aan betekenis voor Heerlen.

Schoon, heel en veilig – de randvoorwaarden

Een schone, hele en veilige omgeving vormt het fundament voor alles wat we in Maankwartier willen realiseren. Goed onderhoud en een sterk gevoel van veiligheid zorgen ervoor dat levendigheid en activiteiten optimaal tot hun recht komen. Wij voeren frequent onderhoud uit en pakken schades, graffiti en vervuiling actief aan. Dit doen we in nauwe samenwerking met Werk voor Heerlen, Rd4, Zuyver, KONE en de gemeente.

De roltrappen en liften worden drie keer per week schoongemaakt, afvalbakken worden dagelijks geledigd en ook overige vervuiling, zoals bijvoorbeeld zwerfafval en natuurlijke vervuiling, wordt regelmatig/ periodiek opgeruimd. Bij incidenten worden er extra schoonmaakacties uitgevoerd.

Het aantal meldingen van overlast is dit jaar gehalveerd ten opzichte van 2024. Dit is het resultaat van zichtbare aanwezigheid van handhaving, gerichte controles en nauwe samenwerking met politie, NS, Arriva en de Douane. We blijven aanwezig en alert, treden op bij overlast en onderhouden actief contact met bewoners, ondernemers en woningcorporatie Weller. Uit recente gesprekken blijkt dat het gevoel van veiligheid en de onderlinge samenwerking duidelijk positiever worden ervaren dan in voorgaande jaren.

Wat al goed gaat

Er is al veel, dat kracht en levendigheid in het Maankwartier brengt. De belangstelling voor de woningen is groot en bewoners vormen een hechte gemeenschap die zich zichtbaar thuis voelt. Ook recente aankopen, zoals het Maanplein 88 en het Maanhotel door het Rijksvastgoedbedrijf, laten zien dat belangrijke partners vertrouwen hebben in de toekomst van het gebied. Dit zijn duidelijke signalen dat Maankwartier serieus wordt genomen. Jaarlijks reizen ruim 1,3 miljoen mensen via station Heerlen. Deze continue stroom van reizigers en bezoekers vormt een stevige basis voor reuring, ontmoeting en economische dynamiek.

Wat is er recentelijk aangepakt?

De afgelopen periode zijn verschillende acties uitgevoerd om het Maankwartier schoon, veilig en prettig leefbaar te houden.

- De staalconstructie en glaspartijen boven de roltrappen zijn extra gereinigd.
- Er is een duivenwerend net geplaatst boven de roltrap naar het busstation. We monitoren het effect en bekijken of aanvullende stappen nodig zijn.
- Het Maanplein is officieel aangewezen als voetgangersgebied. Fietsen en fatbikes zijn hier niet toegestaan. Er wordt zichtbaar toezicht gehouden en gehandhaafd waar nodig.
- Sinds augustus zijn de sfeerkeepers (voorheen bekend als straatcoaches) actief in en rondom Maankwartier.
- We hebben stickers en graffiti verwijderd van lichtmasten, straatmeubilair en andere gemeente-eigendommen en blijven dit doen.
- We hebben als pilot zelfpersende afvalbakken geplaatst, die minder vaak geleegd hoeven te worden. De pilot loopt nog tot minimaal eind november 2025.
- De ontbrekende natuurstenen gevelbeplating op het Spoorplein is hersteld.

Wat gaan we nog meer doen?

- De nieuwe fontein wordt gerealiseerd.
- De traptreden van drie van de vier roltrappen worden vervangen tijdens grootschalig onderhoud.
- De gekleurde stoeltjes op het Spoorplein worden gerepareerd.
- De betonnen verharding op de verschillende hellingbanen, de gele asfaltverharding voor de entree van het NS-station aan het Spoorplein en de verharding aan de Spoorsingel worden grondig met hogedruk gereinigd zodat deze weer fris oogt. Daarbij worden ook kauwgomresten verwijderd.

- We voegen meer groen toe op het Spoorplein, om het Maankwartier aantrekkelijker en duurzamer te maken.
- We zorgen ervoor dat er iedere werkdag conciërges aanwezig zijn voor het signaleren en constateren van eventuele onvolkomenheden en bijzonderheden. Deze medewerkers vormen onze oren en ogen in het gebied. Op basis van de bevindingen en constateringen van de conciërges kunnen we sneller en adequater inspelen op de dynamiek van het Maankwartier. We zoeken hiertoe ook verbinding met netwerkpartners zoals bijvoorbeeld de Politie, Arriva of de NS.
- We investeren in de contacten met pandeigenaren om eventuele gebreken aan eigendommen van derden sneller te verhelpen.
- We intensiveren het onderhoud op en rondom het Maankwartier, waaronder groenonderhoud en beheer van de openbare ruimte in algemene zin.

Levendigheid versterken

Om de levendigheid in het Maankwartier verder te stimuleren, investeren we in tijdelijke invullingen, activiteiten en programmering. Leegstaande panden krijgen een functie die bijdraagt aan de dynamiek van het gebied. De beheersorganisatie die in opdracht van de gemeente zorgdraagt voor het tijdelijk beheer van de leegstaande panden van de Promenade (VPS) werkt nu ook, in opdracht van Eagle Real Estate, aan tijdelijk gebruik van ruimtes voor horeca, ateliers en andere creatieve initiatieven. Daar waar bij de Promenade is gekozen voor cultureel-maatschappelijke invullingen in de tijdelijkheid, biedt het Maankwartier meer (commerciële) mogelijkheden zoals bijvoorbeeld horeca.

Dankzij deze tijdelijke invullingen ontstaat een continue stroom van activiteiten, ontmoetingen en sociale interactie, waardoor het gebied levendig blijft en ruimte biedt aan nieuwe initiatieven. Lokale ondernemers zorgen daarnaast voor aantrekkelijke en uitnodigende etalages in zes leegstaande panden. De voormalige AKO-winkel krijgt een nieuwe bestemming als ontmoetingsplek voor BOA's en zal vanaf volgend jaar dienen als informatiepunt van Arriva.

Daarnaast dragen evenementen en activiteiten in de openbare ruimte bij aan de levendigheid. Tussen Sinterklaas en Kerst opent een tijdelijke weggeefwinkel waar bezoekers gratis cadeaus kunnen ophalen. Dit initiatief, dat twee jaar geleden voor het laatst plaatsvond, keert nu terug. Tijdens Wintertijd wordt bovendien een winterkraam ingericht, aangevuld met een secret-santa-winkel, een kerstboom, een verlicht ornament als blikvanger en een sfeervol groot lichtplafond boven het spoorplein.

Samen met een lokale sportschool onderzoeken we de mogelijkheden om bootcamps en andere sportactiviteiten in de buitenruimte te organiseren. Ook kijken we naar aanvullende initiatieven, zoals een pop-upbioscoop, (winter)maanfest, kunstbeurs of -markt, en nieuwe kunstwerken. Met dit soort culturele uitingen blijft het Maankwartier in beweging.

De komst van de Belastingdienst, met circa 1.500 medewerkers, versterkt deze ontwikkeling verder. Hun aanwezigheid vult vele vierkante meters en zorgt voor extra bezoekersstromen, wat een merkbare impuls geeft aan de ondernemers in en rond het Maankwartier.

Onze aanpak en regie

Het Maankwartier beheren is niet genoeg; we willen het gebied actief blijven vormgeven. In samenwerking met eigenaren, ondernemers, bewoners en partners nemen we regie over leegstand, activiteiten, onderhoud en veiligheid. We investeren in een structurele programmering van activiteiten en tijdelijke invullingen, zodat het Maankwartier het hele jaar door levendig en aantrekkelijk blijft. Daarnaast brengen we de onderhoudskosten helder in beeld, zodat we bewuste keuzes kunnen maken om, waar nodig, een stap extra te zetten, zowel financieel als inhoudelijk. Zo behouden wij de regie en laten we zien dat de gemeente verantwoordelijkheden neemt en keuzes durft te maken.

Uitnodiging rondgang

Wij zijn ervan overtuigd dat we met deze maatregelen een forse impuls gaan geven aan de uitstraling van het Maankwartier en daarmee de aantrekkelijkheid van deze omgeving verder vergroten. Graag bekijken we samen met u de situatie ter plaatse: u bent van harte uitgenodigd voor een rondgang door Maankwartier op dinsdag 9 december. Tijdens deze rondgang gaan we graag ter plekke met u in gesprek over de ontwikkelingen in het gebied en bekijken we samen hoe we het nog beter kunnen doen. De officiële uitnodiging met programma volgt zo spoedig mogelijk.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Wever

drs. R. van Wuijtswinkel